

ТРИ ЦЕНТИ в Злуч. Держ. Америк ПЯТЬ ЦЕНТИВ Закордоном

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0887 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016

THREE CENTS in the United States; FIVE CENTS Elsewhere

АМЕРИКАНСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО НАЙСИЛЬНІШЕ В ІСТОРІЇ

ПРЕЗИДЕНТ ТРУМАН В ПІВРІЧНОМУ ЗВІДОМЛЕННІ ДО КОНГРЕСУ ЗАПЕВНЯЄ, ЩО ГОСПОДАРСТВО МОЖЕ БУТИ ЩЕ СИЛЬНІШЕ. РЕКОМЕНДУЄ 11 ТОЧОК ДЛЯ БОРОТБИ ПРОТИ ДЕПРЕСИ І БЕЗРОБІТТЯ. НЕ ПЕРЕДБАЧУЄ ЗВІЛЬНЕННЯ ПОДАТКІВ.

Вашингтон, 11. липня. — Президент Труман у своєму піврічному звідмленні до Конгресу в справі господарського положення країни заявив, що це господарство і продукція є тепер найсильніші, які знав будь-коли світ та що існує достаток ресурсів і фахової сили, зробити його ще сильнішим і ще більш продуктивним. Президент вважає, що господарство країни є тепер в передній стадії та що треба працювати для створення передумов, які стабілізували б і закріпили б далі ріст в продукції, в zatrudненні та закупочну силу. Він вважає, що господарське положення було б сьогодні в цій країні ще сильніше, якщо були б пороблені відповідні заходи для контролю інфляції в роках 1945 до 1949. Оцінюючи теперішнє господарське положення країни, його тенденції та можливості далішого розвитку, президент Труман виділив і поручив Конгресові для законодавства таких 11 пунктів в програмі боротьби проти депресії і безробіття:

1. Відкликати 3% податку від транспорції днів, алагінти провізії для перенесення вантажів кораблями та літаками, спадковий і даровинний податок. Ці податки не було б вказано збільшувати загальні податки.
2. Продовжити до максимум встановлене тепер законом обмеження часу щодо позичок для бізнесу, уділованих Корпорацією фінансової відбудови.
3. Подбати про широкі студії потреб інвестицій і розвитку та ринкових можливостей в поширюваному господарстві.
4. Прийняти поліпшену програму підтримки фермерських доходів.
5. Збільшити мінімум заробітної платні до щонайменше 75 центів на годину та поширити їх пристосування.
6. Скріпити систему допомоги безробітним до 30 доларів на тиждень, продовжуючи час її виплати до 26 тижнів та поширюючи її пристосування.
7. Продовжити до 25-го липня 1950 допомогу ветеранам, незабезпеченим стейт-овими законами про допомогу безробітним.
8. Збільшити допомогу та поширити її застосування в системі обезпечення на старість та поліпшити програму суспільної допомоги.
9. Встановити закони, які дозволять б федеральним агенціям і допомогали стейтам і місцевостям збільшити інтензивність в їхньому плануванні.
10. Встановити закони для забезпечення технічної допомогою невідомим територіям закордоном та захопити до інвестицій в таких теренах.
11. Відновити Акт взаємних Торговельних Договорів.

БІЛЬШЕ ЗАТРУДНЕННЯ І МЕНШІ ПЛАТНІ НА ФАРМАХ.
Вашингтон, 12 липня. — Згідно з повідомленням департаменту агрикультури, щогорічне затрудування на фармах є 4% вище від звичайного, але

ОПРАВА БЕЗРОБІТТЯ В ОЦІНЦІ ПРЕЗИДЕНТА ТА НОГО РАДИ.

Вашингтон, 12 липня. — Президент Труман у своєму звідмленні до Конгресу стверджує, що він, на випадок потреби, рішеним використати федеральні роботи і федеральні гроші в районах, загрожених серйозним безробіттям. Він доручив вже зробити перевірку необхідних змін законодавства, яке вможливило б таку виїмкову акцію. В звідмленні він твердить: „Хоча безробіття під цю пору не є на високому рівні в цій країні, проте в деяких місцевостях і навіть стейтах воно є серйозне. Цим проблема важкого безробіття треба зарадити заки вони поширяться і відповідальність за це є частинно національна“. Відповідне законодавство в цій справі мало б бути запропоноване Конгресом вже протягом цього тижня. Президентська Економічна Рада зі свого боку так характеризує проблему безробіття: „Досягнувши 3 і 3/4 мільйона безробітних, ми виразно переступили пункт, в якому ми могли б це вважати першими „ознаками“ або локальною проблемою. Наділі, незатруднення і частинне zatrudнення поширилися індустріально і географічно, з важким зосередженням в промислових районах“.

СПРАВУ СУПЕРЕЧНОСТЕЙ В СТАЛЬНИЙ ІНДУСТРІЇ ПЕРЕДАНО ДО БІЛОГО ДОМУ.

Вашингтон, 12 липня. — Федеральне посередництво в спорі за підвищення заробітної платні і за пенсію між управлінням і юнією в сталійній індустрії не мало успіху і у висліді федеральний посередник С. С. Чінг зreferував цілу справу до Білого Дому для відповідної дальшої акції. Президент Юнайтед Стіл Воркерс оф Америка (СІО), Филип Морей, заявив, що він рекомендуватиме, щоб кравий страйк в сталійній індустрії почався вже в суботу.

ДЕЙВІС ЗАПЕРЕЧУЄ ОБВИНУВАННЯ.

Нью Йорк, 12 липня. — Бенджамін Дейвіс, міський радник й один з 11 членів американського комуністичного Політбюро, які відповідають тепер перед федеральним судом за підготовку насильного повалення уряду, заперечив вчора твердження обвинувачення, що комуністична партія змагала до створення з американських мігрів окремої „нації“ на півдні країни. Він теж заперечував частинно інші обвинувачення і робив це в звичайній для комуністів агітаційній формі.

натомість заробітна платня є дещо нища.

СЕНАТОР ТЕФТ ПРОТИ РАТИФІКАЦІЇ АТЛАНТИСЬКОГО ПАКТУ

Вашингтон, 12 липня. — Сенатор Роберт А. Тефт, республіканець з Огайо, заявив вчора в Сенаті, що він „на превеликий жаль“ голосуватиме проти ратифікації Атлантійського Пакту, вважаючи, що цей договір потягає за собою невідомі зобов'язання „допомогати в зброєнні нашим коштом“ європейським партнерам договору. Він теж вважає, що таке зброєння радше причиниться до війни ніж до замирення в світі та буде „цілком суперечне нашим зобов'язанням, перебраним під чартером Об'єднаних Націй“. На закінчення своєї довгої промови, що викликала велику констернацію в Сенаті та яка може заважити на його кандидатурі на сенатора або й на президента в черговій каденції, сенатор Тефт заявив, що він „може помилятися“.

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ ПРОФЕСОРИ ОБОРОНЯЮТЬ ПРАВА УЧИТЕЛІВ БУТИ КОМУНІСТАМИ

Вашингтон, 12 липня. — Слідчий Комітет Американського Союзу Університетських Професорів заявив вчора, що по його думці учителі мають право в приватному житті належати до комуністичної партії, хоча доказана недовірність може бути причиною звільнення з праці. Становище професорів різнилося від становища найбільшого американського Краєвого Виховного Об'єднання, яке минулої тижня на конференції в Бостоні ухвалило подавляючою більшістю голосів резолюцію, рекомендує заборону виконувати учительську практику для комуністів.

СЕНАТСЬКИЙ КОМІТЕТ ЗМЕНШИВ ФОНДИ НА ЗАКОРДОННУ ДОПОМОГУ

Вашингтон, 12 липня. — Сенатський Асигнувальний Комітет рішив вчора зменшити виміганий президентом фонди на закордонну допомогу на \$748,820,000 зі загальної суми \$6,322,200,000. Комітет рівночасно ухвалив, щоб зі загальної допомогової суми призначили \$50,000,000 на евентуальні позички для Іспанії.

З'ІЗДИ УНО, УСГ, ОУК І МУН В КАНАДІ

30-го червня 1949 р. в год. 2 попол., розпочалася у Вінніпегу, у новозбудованім будинку УНО, XIII Краєва Конференція „Українського Національного Об'єднання“ (УНО) і Братніх Організацій (ОУК, УСГ і МУН). Відкрив її голова Краєвої Екзекутиви, інж. В. Коссар.

Предсідником З'їзду вибрано п. Степанію Савчук з Торонто для відзначення 15-літнього ювілею „Організації Українок Канади“. Заступниками предсідника вибрано: від УНО В. Гіряка з Торонто, від МУН В. Гладуна з Вінніпегу, а секретарем голову „Української Стрілецької Громади“ Б. Зеленого з Віндсору і п. М. Селешка з Вінніпегу.

Описано вибрано три комісії. Першу, Верифікаційну, в складі — п. Тарновського (УНО-Вінніпег), К. Яворської (ОУК-Віндзор), Білака (МУН-Монтреал), М. Шарика (УСГ-Кетерин) і Далика (УСГ-Содбурн). До Номінаційної Комісії ввійшли: П. Божок (УНО-Гемілтон), Калина Гладуна (ОУК-Форт Віліям), Маруся Білоус (МУН-Монтреал),

УКРАЇНСЬКИЙ УСПІХ НА СВІТОВОМУ КОНГРЕСІ ЛІБЕРАЛІВ.

Сот. В. Панчук повідомляє телеграфічно з Дуаві у Франції про великий успіх української делегації на конгресі Світового Союзу Лібералів. Українська делегація на цьому Конгресі була найчислініша. Конгрес прийняв резолюцію, підтримуючи українську участь у Вільному Європейському Рухі. Українець був теж вибраний до Центральної Екзекутиви Союзу.

ЧЕРВОНІ „ПЕРЕВИХОВУЮТЬ МАСИ“ В КИТАЇ.

Шанхай, 12 липня. — Китайські більшовики в опанованій ними частині країни почали інтензивну акцію для „боротьби проти залишків реакції“ та для перевиховання мас в дусі комуністичної „народної демократії“.

ЗАХІД ЧЕКАЄ ВІЯСНЕНЬ МОСКВИ В СПРАВІ „ДРУГОЇ БЛЮКАДИ“ БЕРЛІНА

Берлін, 12 липня. Американські, британські і французькі власті відложили докищо свої наради в справі їх протизаходів у відповідь на советську „другу ब्लюкаду“ Берліна, чекаючи ще на в'яснення в цій справі з Москви. Як відомо, протягом останніх трьох днів советське військове управління без попереднього повідомлення і без будь-яких в'яснень припинило весь рух вантажних автомашин на автострадах зі Заходу до Берліна через советську зону. Виключається можливість будь-якої помилки або самоочинної акції советського команданта в цій справі, який на всі дотеперішні західні інтервенції відмовився давати будь-які в'яснення, але виявив повну поінформованість в тому, що діється. До західної протинакції в цій справі належало б встановлення відповідних комунікаційних і торго-

ПРОГЛОШЕНО ПЕРШУ „СВІТОВУ ТЕРИТОРІЮ“

Париж, 12 липня. — Мала французька гірська місцевість в Піренейх недалеко еспанського кордону, село Труїлякс, проголосила сама себе „світовою територією“ з „гарячого бажання миру“. Таке рішення винесла одностайно місцева сільська рада. Докищо не відомо, як до цього поставиться французький уряд. Повідомлення про цей „історичний факт“ поширив в Парижі „перший світовий громадянин“, Гері Дейвіс, що свого часу зрезигнував з американського громадянства.

УСПІШНИЙ ВИСТУП РЕЙНАРОВИЧА В НЬЮЙОРСЬКОМУ РАДІО І ТЕЛЕВІЗІЇ.

Нью Йорк. — Минулої неділі в год. 7-мій ввечері виступив в ньюйорській радіо-телевізійній станції WABD новоприбулий з європейської скитальщини український оперовий співак Лев Рейнарович, відспівавши з великим успіхом арію Фігара зі Севільського Цирюльника. Менеджер представив співака як українського скитальця, а п. Рейнарович з черги по-українськи вітав своїх українських земляків в новій Ватківщині, висловлюючи подяку тим, що допомогли йому приїхати до цієї країни.

ВЕЛИКИЙ УСПІХ „СОЮЗОВОГО ДНЯ“ В ШІКАГО

Шікаго, 12. липня. — Минулої неділі, дня 11-го липня, тут відбувся з великим успіхом влаштований з ініціативи Дирекції Дому Відділів УНСоюзу та старанням всіх Союзових відділів Шікаговської округи „Союзовий День“, в якому взяло участь около 3,000 осіб, в цьому вже біля 500 нових імігрантів, як повідомляє телеграфічно головний контролор УНСоюзу, Степан Куропас. Головною атракцією програми був вибір союзової королеви краси, в рямках якого роздано 500 доларів нагород готівкою і 500 доларів подарунком м. Першу нагороду признало Марії Анні Дутчак з Калумет Сіті, члениці 452 відділу. Найбільш успішними в програмі були члени Союзових відділів з Геммонд, Джоліет і Калумет Сіті. Нові імігранти були щиро здивовані і врадувані надзвичайною вітальністю та організаційною активністю Українського Народного Союзу в окрузі, що теж вивисив в своїй промові голова місцевого відділу „Самопоміч“, д-р Самборський.

СТРАЙК ПРИЧИНОЮ ПРОГЛОШЕННЯ ВИІМКОВОГО ПОЛОЖЕННЯ В БРИТАНІЇ

Лондон, 12. липня. — Двомісячний вже страйк портових робітників в Лондоні був причиною проголошення виїмкового положення, що дає урядові окремі повноваження для відкриття нормального життя суспільства. Закон про виїмкове положення входить в силу з сьогоднішнім днем і він буде виконуваний окремим комітетом з трьох або п'ятих осіб, призначених яких має бути проголошено сьогодні. Одним з перших заходів цього комітету буде збільшення кількості військ в місцевому порті для виконання припинення страйком розвантажувальних робіт та для відкриття ладу. Послання короля про проголошення виїмкового положення парламенту, що згідно з британським законом повинен його одобрити протягом одного тижня. Закон встановлює 19 спеціальних точок, порушення яких каратиметься тормою і в'язницею. Страйк в місцевому порті, в якому бере участь около 8,000 робітників, виник початково для солідарності з керуванням комуністами страйком канадських портових робітників. Робітники в Лондоні були відмовилися розвантажувати і навантажувати канадські кораблі і з того зачалося. Рівночасно з проголошенням виїмкового положення робляться дальші заходи для полегшення страйку.

КОНФЕРЕНЦІЯ В СПРАВІ БЛІЗЬКОГО ОХОДУ

Лондон, 12 липня. — Британське міністерство закордонних справ скликало на день 26-го липня конференцію своїх близько-східних дипломатичних представників і політичних спеціалістів. В тому самому часі буде в Лондоні щонайменше чотирьох високих арабських представників і хоча їх побут в'яснюється урядом як „припадковий“, це не зменшує здогадів щодо їх цілі. Предметом нарад буде основний перегляд британської близько-східної політики від 1945-го року та встановлення її дальших напрямків.

ЮГОСЛАВІЯ ІНФОРМУЄ АМЕРИКАНСЬКОГО ПРЕДСТАВНИКА ПРО ЗАМІННЕННЯ ГРЕЦЬКОГО КОРДОНУ.

Белград, 12 липня. — Югославський уряд вчора неформально повідомив американського амбасадора про свої рішення закрити свій кордон з Грецією з огляду на партизанську війну і тим самим відмовити будь-якої допомоги партизанам. Повідомлення передав американському амбасадорові югославський амбасадор до Вашингтону, що тепер перебуває на відвідинах у своїй країні та який взяв участь в передвчорашньому вібранні в портовому місті Поля, де маршал виголосив свою промову, заповідаючи це рішення.

ЗАПОВІДАЮТЬ ЮГОСЛАВСЬКО-БРИТАНСЬКИЙ ДОГОВІР.

Лондон, 12 липня. — Тут повідомлено, що вже в найближчому часі мав би бути підписаний п'ятирічний торговельний договір між Британією і Югославією, що передбачує торговельну виміну днів на суму 200,000,000 доларів.

СНАЙДЕР ОСТАНОВИВ ФІНАНСОВЕ ПОЛОЖЕННЯ БЕЛЬГІЇ.

Брюссель, 12 липня. — В цій столиці Бельгії перебуває від двох днів американський секретар скарбу, Джан В. Снайдер, студіюючи фінансові і торговельні положення цієї країни на тлі загального торговельно-фінансового положення Західної Європи. Секретар Снайдер відбув ряд розмов на про тему з високими представниками бельгійського уряду. На пресовій конференції він відмовився від будь-яких коментарів на ці теми, заявляючи, що він приїхав до Європи виключно в інформативних цілях, не маючи готового плану щодо дальшого фінансового й торговельного розвитку справ.

СОВЕТСЬКІ АГЕНТИ ЗАЛИВАЮТЬ СКАНДИНАВІЮ.

Копенгаген, Данія, 12 липня. — Советські агенти й шпигуни в щораз більшій масі заливають скандинавські країни — повідомляють з поінформованих джерел. З огляду на те, що в останньому часі доводилося перевозити велику частку в комуністичних партіях Фінляндії, Норвегії, Швеції і Данії, та з огляду на стратегічну важливість цих країн в теперішньому політичному положенні після підписання Атлантійського пакту, більшовики докладають багато зусиль для якнайсильнішого скріплення своїх п'ятих колон власне в Скандинавських країнах. Уряди цих країн роблять відповідні протизаходи.

ІТАЛІЯ ПРОТЕСТУЄ ПРОТИ ЮГОСЛАВСЬКИХ ЗАХОДІВ

Рим, 12 липня. — Італійський міністер закордонних справ, граф Карльо Сфорца, передав вчора югославському амбасадорові гострий протест проти введення югославських динарів на місце італійських лір в адміністрований Югославією частині вільної території Трієсту та проти виключення її в югославську господарську систему. На окремій аудієнції, що тривала пів години, італійський міністер домагався від югославського представника в'яснень причин тої акції та звернув увагу на серйозні наслідки, які вона може мати для дальших стосунків між обома країнами.

ПРОПОНУЮТЬ ТИХО-ОКЕАНСЬКИЙ ПРОТИКОМУНІСТИЧНИЙ СОЮЗ.

Варіо, Філіппіни, 12 липня. — У висліді нарад провідника китайських націоналістів, маршала Чінг Кай-шека, з філіппінським президентом, Елпідіом Квіріном, проголошено спільний комунікат, в якому пропонується створити союз народів в районі Тихого океану для поборювання більшовицької загрози. Першим запіданням такого союзу азійських народів було б притягнути до спільної акції Злучених Держав Америки. В американських колах вважають, що такий союз був би ще „передчасний“.

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, and holidays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130
of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
На рік	\$7.00	One year	\$7.00
На пів року	\$3.75	Six months	\$3.75
На три місяці	\$2.00	Three months	\$2.00
В Джерсі Сіті і Закордоном:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	\$10.00	One year	\$10.00
На пів року	\$5.25	Six months	\$5.25
На три місяці	\$2.75	Three months	\$2.75

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакції не відповідає.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОМАГАЛИ „ЛОРДАМ”, ПОМОЖУТЬ І „СОЦІЯЛІСТАМ”

„Капіталістична” Америка знайшла в дивному становищі: Треба доконче допомогти „соціалістичній” Англії вийти з фінансової кризи.

Як відомо, Велика Британія переживає серйозну економічну кризу, яку загострює брак потрібної резерви в доларах. Уже це, що до Англії вибрався секретар скарбу Снайдер, вказує, що ця справа важка й сягає своїми наслідками далеко поза Англію. Фінансове захитання Англії захитусь одночасно Плян Маршала, себто цілу справу відбудови західної Європи. Тому Злучені Держави не можуть ставитись байдуже до того, як є з економічним і фінансовим станом Великої Британії. Ці справи назагал тут зрозумілі. Коли ж у зв'язку з тим таки дехто атакує Англію, то атакує тільки її соціалістичний уряд, представником якого є у фінансових справах „соціаліст-теоретик” сер Стеффорд Кріслі.

Щоб ті речі як слід розяснити, треба мати на увазі, що тут є такі типи „старих” американців, що мають особливу насолоду, коли можуть „переїхатись” по Англії. Нагодою до цього є завжди така подія, коли приходиться рятувати Англію, чи давати їй якусь матеріальну допомогу. Давніше можна було „переїхатись” по лордах та ім подібних „реакціонерах”. Та тоді „капіталістична” Америка помагала бодай „капіталістичній” Англії, а тут приходиться помагати соціалістичному урядові переводити „соціалістичні експерименти”. Хоч більшість таких переконана, що світ потребує сильної Англії, то є сумніви, чи соціалізм зробить Англію сильною. Навпаки піднімається гостра критика щодо доцільності робити різні „презенти” соціального характеру, які по суті добрі, але на які Англія немає засобів. Англія, кажуть ці критики, живе під соціалістичним урядом понад стан і видає більше, як дістає з продукції та праці. Її експорт маліє, бо її продукція подорожчала. Через те підпада збит на британські товари теж і в Злучених Державах і це теж причинилося до доларової скрути. Соціалістичний уряд, кажеться далі, не може дати собі ради навіть з робітничими страйками, хоч він, як сам твердить, стільки добра зробив для робітництва. Соціалізм якраз американських капіталістів вкладає долари в англійську промисловість і це теж одна з причин, чому Англії бракує доларів. Американці не подобається, що в Англії соціалістичний уряд вводить систему державної власності і державного планування, а щораз більше контролювану урядом продукцію і торгівлю вважається головною причиною фінансової скрути.

Таке воно говориться і пишеться. Але як буде в дійсності? Не інше, як було. Як у критичній хвилині діставав допомогу консервативний Чорчил, так дістане її й соціалістичний Етлі. Спочатку буде говоритись, що Англія мусить рятувати себе власними силами, а потім піде в тій чи іншій формі допомога отим власним силам. Помінаючи сентиментальні зв'язки рішальним у даному моменті є те, що тут входять у гру дуже важкі справи, які обходять живо теж і Америку. Сильна Англія є дуже потрібна у світовому змаганні між демократією і комунізмом, між свободою і тоталітарною неволею. „Соціалізм”, „консерватизм”, чи „лібералізм” це внутрішня справа Англії, але її сила чи упадок це такі речі, що мусять відбитись на судбі цілого світу.

Так треба глядіти на справу американської допомоги Англії й так тут здебільша глядять на неї.

БИТИМ ШЛЯХОМ

Український Народний Союз в теперішній кампанії за збільшення кількості свого членства до 55,000, яку ведеється з нагоди 55-річчя з дня заснування цієї організації, звертає головну увагу на молоду, тут роджену американсько-українську генерацію та на нових іммігрантів. Це має свій глибокий сенс і не тільки з „биснесової” точки зору Союзу, але головню з далекосяглих громадських міркувань. Йдеться бо, щоб ці дві головні налімі а й б у тності американсько-українського життя впровадити на твердий, битий шлях, що його для цього життя вже промостив Український Народний Союз та його піоніри.

Ніхто не заперечить, що власне молода американсько-українська генерація і нова українська імміграція стали тепер головними проблемами нашого громадського життя, що має вже свою тверду базу, досить чітко визначені форми та цілком виразні і великі цілі.

Після довгих хитань та шукань, після багатьох спроб та успіхів і невдач, наше американсько-українське громадське життя в усіх його проявах злилося в одне велике русло і пливе твердим ґрунтом до моря свого цілевого призначення. Те, що було тільки здогадом і надією в минулому, сьогодні вже є певністю і свідомістю. Звичайно, ще залишається багато дечого поправити, урегулювати, доповнити в цьому битому шляху, по якому ступає наше життя. Але це вже є багато легше і простіше, ніж витишувати сам шлях та його промощувати. Не треба аж великого знавця наших стосунків для ствердження, що цим битим шляхом американсько-українського життя є Український Народний Союз.

Нова американсько-українська генерація вже бере активну, хоча й невелику, участь в житті Союзу, головню в його відділах на місцях. Бо тоді, як в самому Головному Уряді Союзу вже засідають та беруть активну участь в праці теж представники нової генерації, то їх участь в загальній праці Союзу на місцях ще не цілком задовільна і непропорційна до кількості самого членства з-поміж них, що з черги ще далека від задовольняючого.

Стерджуємо факт, що майже весь актив американсько-української генерації на всіх ділянках життя рекрутується власне з-поміж членства У. Н. Союзу. Чи це Ліга Молоді, чи різноманітні її місцеві і стейтські клуби та організації, чи вони мають свій, якщо не персональний, те ідейний зв'язок з УНСОМ. Чим більше з цієї молоді буде між членами

Союзу, тим активніше буде й її загальне громадсько-організаційне життя. В УНСОЗІ на них припадає почесне завдання: зберігти, розбудувати та під кожним оглядом ще більше збагатити дальшими варіантами спадщину своїх батьків, здобути токою твердою, жертвенною та ідейною працею. В інтересі та обов'язком самих батьків, членів УНСОЗУ, є подбати, щоб громадський труд їхнього життя — Український Народний Союз — мав в їх дітях гідних спадкоємців не тільки їхнього забезпечення, але й їхніх ідей та їхніх загальних громадських здобутків. З другого боку, ця молода генерація в УНСОЗІ вже знайде і матиме готовий, битий шлях своїх батьків, по якому зможе ступати сміло і певно та з ще більшими успіхами до великої мети і кращого завтра.

Український Народний Союз для нової української імміграції це те, що її найбільше потрібно: це база, це той готовий битий шлях, йдучи по якому вона може використати всю свою енергію для конкретної праці і здобутків, замість витратити її на шукання того, що вже давно знайдене її попередниками. Тоді як „шапа” чи інший варіант праці допомагає їй практично включитись в американський спосіб життя, так УНСОЗ допоможе їй включитись в місцеве громадське життя та цілком пригорщами користати з того великого досвіду і з тих великих здобутків, що їх досягнуто важким трудом та великими жертвами українських піонірів в цій країні. З другого боку, власне в Союзі вони матимуть найширші можливості і найбільші права відповідно проявити й свою творчу силу та думку. Союз, в своєму творчому змаганні, потребує їх нових іммігрантів, які з черги в своїх перших кроках на цій землі ще більше потребують Союзу.

Інтересне явище: тоді, як майже в усіх країнах постійного поселення нових іммігрантів виникають в поодиноких випадках вже навіть драстичні проблеми між старою і новою імміграцією та місцевою генерацією, то в цій країні, де кількість нових іммігрантів вже дуже поважна, ці проблеми ще найменші. Тут і там трапляються ще деякі другорядні тертя, часом деякі цілком зрозумілі неспорозуміння, але практично у нас майже немає того, що в громадському житті можна б справді назвати серйозною проблемою між новою імміграцією та давньою і місцевою генерацією. Вияснення цього акту насувається само: бо в жадній іншій країні немає такої великої, такої

сильної і такої всебічно-громадської організації, як у нас є Український Народний Союз. Події і факти ще знаходять свіжі, щоб їх можна аналізувати і оцінювати, теж сам процес припливу „свіжої крові” ще не закінчився, але майбутній історик без сумніву шукатиме їх виписані насамперед в УНСОЗІ. Український Народний Союз взяв і бере найактивнішу участь в допомозі а тепер в переселюванні нової української еміграції. Він на цю рятункову акцію був кинув весь свій авторитет і весь свій актив та чимало фондів і не на те, щоб потім вербувати з-поміж нових іммігрантів своїх членів, але насамперед, щоб їх рятувати, щоб виконати свій національний і громадський обов'язок.

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ

Фактом є, що від деякого часу в цій країні спостерігається зріст безробіття в поодиноких галузях господарства, що теж стверджується офіційно. Проте, президент Труман, в своєму піврічному господарському звіді о м л е н н і, пропонує цього понеділка, стверджує це без більшої тривоги, хоча і рекомендує заходів для поширення продукції і тим самим створення нових можливостей праці.

Оптимізм, згідно спокій президента під цим оглядом підтверджується теж звідомленням спільного конгресового Господарського Комітету, проголошенням конгресменом Едвардом Дж. Гартом, президентом підкомітету по справам безробіття. Президент Труман в своєму звідомленні вважає, що стан американського господарства є назагал здоровий та що теперішній загальний добробут, при відповідній дбайливості, можна утримати і на майбутнє. Це твердження підтримується і звідомленням конгресменів Гарта, що подає нові існуючі дані про zatrudнення і безробіття.

В підсумках Гарта статистично виявляється, що zatrudнення в цьому році було більше, ніж в будь-якому іншому, за винятком минулого року. Крім того, в місяці червні вже було понад 1,000,000 більше zatrudнених ніж в місяці травні, головню в сільському господарстві. Стерджується, що кількість безробітних тепер ще збільшилася на околу 1,500,000, але це має своє вияснення не так в зменшенні продукції чи в господарському занепаді взагалі, як в різних сезонних впливах. В звідомленні Гарта стверджується, що „іншим фактором, який причинився до збільшення безробіття, є основне збільшення робочої сили, що поствало внаслідок природного росту населення, повороту багатьох ве-

Під тим самим кутом, іменню скріплення нашого громадського життя та успішнішого змагання до великих національних цілей, він тепер і закликає нових іммігрантів в свої ряди.

Місячні звіти головного секретаря УНСОЗУ переконають, що нова імміграція швидко орієнтується та без вагань і громадно вступає на битий шлях ідейного американсько-українського громадського життя, витичений Українським Народним Союзом та його важкою і жертвенною вже 55-річною працею. Цим шляхом вона разом з „давньою імміграцією” та з новим американським українським поколінням піде цілком певно до нових великих перемог і досягнень.

ПРОБЛЕМА БЕЗРОБІТТЯ

Інтересно, що останній деякий зріст безробіття трапився головню в продукції. Деякі зменшення трапились теж в транспорті та іншій публичній службі, як теж в гірництві. Висота zatrudнення вдержалася в торгівлі і будівництві, як теж в місцевих, стейтських і федеральних урядах.

В звідомленні Гарта подається, що кількість осіб, які мають тільки частинне zatrudнення

ГРІЗНА НЕБЕЗПЕКА

У соціальній структурі кожної національної спільноти займає інтелігенція своє власне місце. Є вона неначе тим мозком, керуючим національним організмом і вона виконує завдання, що їх поклали на неї завідання минулих поколінь, а йдучи з поступом часу пробиває знову шлях новим винаходами, — бо ж вона „дух, що рве тіло до бою”.

Кожна нація, кожне крімі робітництва і сільництва, отже крім рук і ніг ще інтелігенцію, тобто мозок. Ці чинники так нерозривно пов'язані зі собою, що й подумати не можна одного без другого і щоби всі вони разом творили монолітичну цілість — суспільство.

Навіть у тих народів, що перейшли криваві революції, як у французів наприкінці 18 ст. та в теперішню пору в більшовиків після винищення буржуазної інтелігенції створено т. зв. „трудову інтелігенцію”. Бо вожді революції зрозуміли, що мусять мати інженерів, учителів, лікарів, правників, а навіть священників, без чого т. зв. „п'ятилетки” не могли бути успішно виконані та пети.

Тому й потреби посідання своєї власної інтелігенції не треба доказувати та глибше

та які бажали б мати повне, в останньому теж збільшилося на понад 1,000,000 осіб. При цьому в останніх місяцях теж виказується зменшення кількості робітників, що працюють понад час (овертайм).

Федеральна статистика подає, що загальна кількість безробітних в місяці червні виросла 3,800,000 осіб. Випаді, Юнайтед Електрикал Воркерс твердить, що в урядовій статистиці „сховано” 1,100,000 безробітних, зараховуючи їх до „непрацюючих”, проте, загальне положення в робітничому секторі теж з цього боку не опіюється як „дальмучою загрозовією”. В деяких колах навіть добується, що теперішній стан може до деякої міри причинитися до швидшої стабілізації відносин між продуцентами і виробництвом, а тим самим і до загальної господарської стабілізації в країні. Це тим більше, що необхідність такої стабілізації признається однаково, як з боку робітників і їх організацій, так і з кол продуцентів.

Звичайно, оцінка теперішнього стану безробіття як „не-тривожно загрозовією” не може вповні заспокоїти суспільства, зокрема робітництва, яке слушно очікує від адміністрації та від індустрії таких заходів, які виключали б загрозу безробіття взагалі, а не тільки „тривожну”.

об'основувати. Коли навіть перереглянемо всесвітню історію, то бачимо, що й у великих державницьких наробдів створювано до помічі, згідно до уділювання поради і вказівок плануючим монархам чи президентам — прибічній ради, свого роду трести мозків, зложені з найвищих вчених, що їх порадую у найважливіших справах керувати плануючі міністри.

Український наріб є покищо народом без своєї держави, яку втратив перед кількома десятиками років. Однак боротьба українського народу за його державність не устала — сьогодні веде її героїчна УПА. Ідучи походом на українські землі, московсько-більшовицький Джінгісхан вдарив у першу чергу по українській інтелігенції, отже по мозковій українського народу, виходячи зі слушного, очевидно, założення, що організм без мозку є нездібний до самостійного державного життя. На протязі кількох десятиків літ винищила червона Москва українську інтелігенцію за Збручем, безпощадно вистрілюючи її та виселяючи в концтабори, де вона фізично винищувалася.

(Докінчення на стр. 3-тій).

К. ПЕТРУС

СОВЕТСЬКІ АРЕШТАНТИ

ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ ОБДУРЕНИМ ЧЕРВОНОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

69)

Підсилувавши себе невеличкими порціями свіжої риби, втікати, ледве пересуваючи ноги, повільно стали спускатись вниз за течією. Через кілька кілометрів вони наскочили на два розкладені трупи зека, що рано навесні втікли з 5-ої дистанції. Їх упізнали, обшукали їхні кишені й торби, але нічого істинного не знайшли. Махорки теж не було. Порожні казанки валялись на березі, а нитяні вушки бовтались в кущах. Всім було зрозуміло, що нещасні померли від виснаження.

Як довго вони йшли і скільки пройшли кілометрів, ніхто

сказати не міг, але після довгих годин втомної мандрівки їм здалося раптом, що в кущах щось непорухливе чорніє. Вони підійшли ближче і побачили сплячу людину в накомарнику й таборовому одязі, і стали його будити.

То був інженер Костин. Відібравши у нього кілька кілограмів товсту, цукру і сухарів, урки негайно все з'їли і, не навівшись, задремували йому стати їхньою першою жертвою.

— Все одно, батя, ти вже наживишся на світі, термін у тебе великуватий, стаття паскудна — давай ми тебе злопаємо, — запропонували Ко-

стину урки і серйозно стали його обступати.

На превелику силу удалось застопорити їх запереннями, що він виведе їх до Єнисею і врятує від голодної смерті. Підсилувавши трохи відібрали у Костина продуктів, урки погодилися йти за ним, і через кілька годин усі втікачі опинилися на патрульному посту недалеко від Єнисею. Кілька рибальських хаток і землянок визначали якість, нікому невідоме, селище, що було за кілька десятків кілометрів від Ігарки.

Їх затримали і вивадили назад у Дудинку.

Прямуючи під конвоем в ізолятор, Костин здалека поглядав на гуркотливого колодзяга і тихо бурчав:

— 27 і шість нулів!

Минув рік. Лютий розгул ежовського терору докотився і до Нориль-табору. Були зняті з усіх посад, узяті в підконвойні бараки й ізолювані

від решти в'язнів майже всі політичні. Їх погано годували, посилали на найтяжчі роботи і шотинжари вибирали з них 20-30 чоловік, гнали в тундру і там розстрілювали. Таким порядком було знищено біля 700 чоловік інженерів, техніків, лікарів, педагогів колишніх когоспників, робітників, сектантів, духівництва...

Потрапив до цих бараків і Костин. Він дуже змарнів і осунувся, обріс сивим волоссям, безперервно хворів, стогнав і кашляв. В кінці навігації до нього з Харкова приїхала жінка з 14-тирічною дочкою і стала добуватися дозволу на побачення з ним.

Після кількох днів марних клопотань, 3-й відділ побачення їй не дозволив і випровадив із території табору. Несчастну жінку, що прибула до чоловіка за десять тисяч кілометрів, ця чекістська жорстокість так потрясла, що вона тут таки, біля таборової брами, впала і вмерла від роз-

риву серця.

Залишений сироті один із комендантських негідників, якийсь Волков, пообіцяв улаштувати побачення з батьком, якщо вона віддасть йому на одну ніч. А коли на ранок дівчинка почала домагатися, щоб їй видали обідню перепустку, обдурену схопили, кудись потягли, і більше вже її ніхто не бачив ні в таборі, ні в Дудинці...

А через кілька місяців розстріляли й її нещасного батька, інженера Костина.

Охоплені обуренням, таборняки питали один одного: — Не вже нема й не буде відплати й карі на цих негідників і катів, що так вчинили з бідною жінкою і її дівчиною?

— О, коли ж настане цей сваволі край?!

ШУТЦБУНДОВЕЦЬ

В таборі звали його Вільгельмом Вільгельмовичем не

лише тому, що мав зовсім сиву голову і майже білі, спадаючи вниз вуса, але ще й тому, що дуже культурно себе поводи, говорив кількома європейськими мовами і, нарешті, перебуваючи в ув'язненні, за рік вчинив дві відважні втечі. Хоч вони і не вдалися йому, і коштували додаткових трьох років ув'язнення, але його авторитет серед таборників, особливо серед кримінальників, зріс до того, що його зробили героєм...

З його оповідань ми знали, що він народився у Відні, вчився в Гамбурзькій ремісничій школі, десь у Німеччині мав двох сестер, з якими листувався, свого часу пішки перейшов всю Західну Європу; на початку 20-х років був членом сільсько-господарської комуні ім. Л. Толстого в Австрійських Альпах і, коли з приходом зимових морозів, усі толстовці розбіглися з комуні, він пішов із неї останнім, випустивши з гори остан-

не, що лишилося в господарстві, — цапа...

Потім він опинився в лавах шутцбунду, після віденського повстання якийсь час сидів у австрійській тюрмі, а згодом, разом з іншими шутцбундівцями, приїхав у ССР.

Про свої подвиги на „батьківщині” трудящих усіх країн він дуже не розповсюджувався, але, дивлячись на все, вона, ця сама „батьківщина”, досить відчутно віддалася йому в печинку.

Убивство Кірова, захоплено його в Сальських степах, де він працював якийсь „заготовельником”. В крі своїх знайомих і товаришів по праці він необережно висловив якусь не „сезонну” думку про Кірова, за що й потрапив на 5 років в ув'язнення.

(Дальше буде).

ЧИТАЙТЕ УКРАЇНСЬКІ КНИЖКИ І ГАЗЕТИ. БО ЧАСТЕ ЧИТАННЯ ВЕДЕ ДО ПРОСВІТИ, А ПРОСВІТА — ЦЕ СИЛА.

Іван Струк.

За організацію кооперативів

.1)

Зимовим доходом під проходом ген. Павленка в 1920 р. ми закінчили останні кроваві бої за Вілну, Самостійну та Соборну Україну. Настала господарська руїна та моральне і політичне пригноблення. Що тепер робити?

Тоді наші провідники та ціле громадянство Галичини, Волині, Холмщини і Підляшшя зрозуміли, що не час нам плакати та ридати над утратою найкращого скарбу, а саме Самостійної Української Держави. До неї дійдемо через повновні зусилля.

Український нарід, який знайшовся під Польщею, зрозумів, що найважливішою ділянкою нашої праці у поході до нашої Святої мети є господарська відбудова через кооперативи, промисла і приватну торгівлю. Вони зрозуміли, що це база, на якій розвинується різне організаційне життя.

Тоді організація „Сільський Господар” організує інженерів агрономів, інструкторів та кидає їх на села, де вони поучують селян, як використати найменший клатик землі, щоб вона видала якнайбільше користі. Ці агрономи поучували як орати, сіяти, закладати сад, пчільництво і закладати рибні стави.

Завдання товариства господаринь було поучувати селянок, як садити ярину і як її приміняти до кухонної штучки, щоб задовільнити делікатне піднебіння і апетити своїх чоловіків. І ці господині зробили величезний поступ. Впродовж 20 літ, вони цілковито змінили вигляд самої господині і урядження дому. Установка дому мала вигляд чисто української. Українська жінка вміла добре зварити, спекти хліб чи тістечка, та подати до столу.

В парі зі „Сільським Господарем” пішли в села і міста наші кооператори. По селах закладають кооперативи: споживчі, молочарські, перемелу збіжжя, скupu дробу і телят та кооперативи інженерних робіт п. н. „Кір”, яка своєю солідною роботою, бездоганною будовою домів здобуває попит і чужих людей. По містах відновлює і поширює своє купецьке життя „Народна Торгівля”, яка ще з перед війни славилася доброю маркою.

Побіч тих торговельних звен повстає український промисел і приватне купецтво.

Все кооперативне і приватне купецтво стало під гаслом: „свій до свого”. Цей клич серед українського загалу мав магічну силу. Навіть і польські склепи, піддержувані державними кредитами, мусіли капітулювати перед тим великим кооперативним розмахом та українським приватним купецтвом, до склепів яких горнулося все українське населення.

З-поміж різного виду кооператив на перше місце висувалася молодарська кооператива „Масло-Союз”, в скороченні М. С., яка свої молочарські станиці розкинула аж до Познаня, Ченстохови, Бидгоща, Катовиць і до самої Варшави.

Чи то тільки самий клич „свій до свого” був причиною

великого розвою наших кооперативів і інших купецьких звен? Ні! Наша молодь і старі зрозуміли, що її майбутнє є в кооперативі, промислі і приватнім купецтві, а не в паршивеньких посадах при польському жолобі. Селянин, хлопець вчений чи невчений, зачинає кар'єру в наших господарчих і купецьких інституціях від мітли, а працюючи совісно, доходили до посад директорів. Обслуга гостей була знаменита. Самі купці мали гарний вигляд, чисто убрані. Санітарний стан склепу бездоганний. Тому не диво, що в наших склепах можна було бачити теж жидів і поляків як покупців, клієнтів. Наші кооперативи і Народні Торгівлі доходили річно до мільйонних оборотів.

На господарському та торговельному відтинку в західно українських землях (З. У. З.) ми цілковито ставалися панам ситуації. Тоді наші вороги підняли крик, що їх „стан посядана курчисен”. Польська публічна опінія зробила своє. Польський уряд кладе свою руку на наше кооперативне життя. Він змагає до того, щоб наші кооперативи зіляти з їхніми т. зв. спудзельнями. Наразі польському уряду ві удається назначити медіатора поляка між українськими та польськими кооперативами. Дальшу операцію польських задумів щодо нашого кооперативного життя перевела друга війна.

Я не згадав осіб, котрі тою справою керували та все тримали чужий палець на живчику економічного життя, не подавши цифрову скількість кооперативів, народних торгівель, приватних підприємств та приватних українських купців, бо конкретних фактів під рукою не маю. Я зясував наше кооперативне життя загальниково, бо мені ходило не про цифри, а про суть річ. Мені ходило про це, що було імпульсом, тим промотором нашого господарчого та кооперативного життя.

Ніхто не заперечить, що свідомість національна українського народу, яка збудилася перед першою світовою війною, а загартована на фронтах в рр. від 1914—1920, були тим промотором, що через відбудову економічного життя, теж промощується шлях до Соборної України.

Та еволюція господарського та торговельного життя не йшла гладко. І так, як мала дитина родиться серед болю і плачу, так само і наш розвій господарського та торговельного життя натрапляв на різні перешкоди зі сторони польської влади, їх поліцаїв, і навіть такі своїх людей.

Не в кожному селі чи містечку удавалося сейчас заложити кооперативу, чи яку іншу купецьку установу, бо тут і там висітали питання: На що? По що? Нічо з того не буде! Шкода часу! Яка користь для нас? Кооператор, чи інструктор довго мусів переконувати зібраних, що кооперативне життя є доцільне, що зміна політичного життя наказує ставати в організовані лави, щоб не дати себе проковтнути за

ГРІЗНА НЕБЕЗПЕКА

(Докінчення зі стор. 2-гої)

Чи треба наводити подібні ного розвитку.

Та в останніх часах під впливом світової конюнктури мусіла вона шукати для себе інших місць захисту. Українська політична еміграція переносилася до Англії, Франції і Бельгії та інших європейських держав як рівнож до Америки й Австралії. В останніх двох країнах проживає вже від кількох десятиків років інша українська еміграція — зарібкова. Це той „Іван без землі і роду”, який, не маючи змоги існувати на дрібних, сільських господарствах у краю, їхав шукати кращої долі в новому світі. Він, — цей піонер української зарібкової еміграції, переходить ту важку школу життя. І треба признати, що наш „Іван без долі” здав блискуче іспит із своєї життєздатності. Бо сьогодні українська зарібкова еміграція може похвалитися багатомільйоновим грошовим капіталом, не згадуючи вже про вартість майна, яке має в невіджимостях, будинках та інвентарі. І ось ця українська зарібкова еміграція показує своє власне обличчя, — обличчя не бездушного, наскрізь матеріалістичного грошлюбця, але й гарячого українського патріота. Бо в критичних хвилинах Рідного Краю, головно за польського

25 років, як це колись заповів польський міністер Грабські. Коли кооператор переконував зібраних в доцільності кооперативу, тоді закладалися якусь кооперативу, яка потягнула зараз за собою різні клопоти. В різних кооперативних справах чи нарадах в повітовому союзі кооперативів треба було одному або двом кооперативним урядникам поїхати до повіту, який від даного села віддалявся на 20 до 40 км. Треба було в півночі вставати до візду фірмою й в тім самім часі на другу ніч вертати перетомленому, а часом і голодному. Але ніхто на це не нарікав.

Крім тих клопотів не одна кооператива зазнавала ще різних шикан з боку польських поліцаїв, хоч усе було в найкращім порядку. Та наш терпеливий селянин усе це переніс, включно з пацифікацією в 1930 р., де наші кооперативи демолувалося та поливалося нафтою.

Наші селяни це все перенесли, наші кооператори заховали ідею кооперативу донині не розстаються з нею і на еміграції, доказом чого є творення нових кооперативів в Європі чи Америці. Чи зерно кооперативної ідеї впало в Америці на добру почву, покаже щойно будучність.

Яка ж є кооперативна ідея, що потягає за собою великі маси людей? У відповіді подібно до завдань кооперативу:

1. Самооборона перед визиском несумлінних купців, чи грошових патентів.
2. Товар членам по можливо найнижчій ціні.
3. Поділ зиску поміж членами.
4. Зворот певного відсотка в форми товариств для членів кооперативу.

5. Певна частина зиску на освіту, школи, мистецтво, культуру і т. п.

6. Праця для своїх людей.

7. Кооператива сприяє рівночасно розвитку рідної приватної промисловості і торгівлі, бо кооператива в них купує і доставляє свій сирівець.

8. Кооператива виховує громадянство в демократичному дусі.

Побіч кооперативу різного виду розвивалося в Західній Україні дуже сильно і приватне купецтво. По якомусь часі всі приватні українські купці заложили спільну організацію п. н. „Союз Українських Купців”. Вони зрозуміли, на підставі кооперативного життя, що в єдності є сила.

(Докінчення буде).

панування, давала вона радо й охоче свою лепту на загальнонародні цілі. За її матеріальною підмогою розвивали в значній мірі свою діяльність такі наші установи в Краю, як „Просвіта”, „Рідна Школа”, Т-в Допомоги Українським Інвалідам”, сотки сільських читальень і Народних Домів і т. д. А тепер пішла широка пропагандова акція допомоги скитальцям. Зібрано фонди, створено ЗУАДК, а на декларації, виставлених українськими американськими громадянами, стала громадно приїжджати українська політична еміграція.

Та, коли рілники, робітники чи ремісники, висіли на вільній землі Вашингтона, зміг дуже скоро налагодити своє нове життя, то доля української інтелігенції, яка тут опинилася, стала крайню незавидна. З якогось людського матеріалу складається ця українська інтелігенція, яка тепер прибула та в дальшому прибуває до Америки і Канади? Це здіблєві люди старшій віком. — біля 50 років — нездібні до важкої фізичної праці та до того ще в американському темпі. Вони рад би включитися в лави робітництва і виконувати хоч би найчорнішу роботу, та це доводиться їм дуже тяжко. Наші вчені професори університетів, інженери, правники опинилися в ролі чорноробів — це гарно й почесно! Але, чи довго вони вдержать у цій фізичній праці, коли мало хто з них виконував таку працю у своєму житті, коли ці маси не заправлені до фізичної роботи? Знаємо випадки, що дійсний член Н. Т. Ш. і професор університету, працюючи у фабриці, занедужав тяжко на очі; що відомий різьбар, слава українського мистецтва, „пінтує”, тоб-то фарбує стіни і двері домів; що світоч українського драматичного мистецтва мусить виконувати важку й його сили переходячу фізичну працю та з гірким, саркастичним усміхом показує зна-

нас історія майбутніх віків. Заходи в напрямі збереження своєї інтелігенції роблять італійці, поляки і інші народи, не розрекламовуючи навіть своїх заходів. А ми ж значно від них бідніші на свою інтелігенцію. Бо велика частина наших інтелектуалів вже й так пропала у важкій боротьбі з кривавим окупантом, а остальні ще тільки їх невеликі залишки-рештки.

Ось тому й слід по крайній мірі тепер — коли вже найвища пора — глибоко й основно застановитися над грізним положенням решток нашої інтелігенції, що опинилася тут у крайню незавидному положенні, і прийняти відповідні протизаходи для її збереження.

В обличчі грізної небезпеки, що нависла над українським народом, приновлюючи давнє латинське правило до сучасних відносин, кличемо до совісті всіх, яким лежить на серці майбутнє нашого народу: „caveant consules, ne quid detrahant res publica cariat”!

Якщо при допомозі і позитивному ставленні тутешніх чинників ухорониться українська інтелігенція, в тимсамим і український нарід від загинув, якщо збережеться українське ім'я — то наше громадянство в Вашингтонській землі впише на віки може найкращу сторінку в історії України, бо тоді по словах Шевченка й „ми дійдемо свого Вашингтона”.

В. Г.

ГОРИГОВОРЯТЬ

Роман у 2-ох частих
знаменитого повістяря
Уласа Самчука
Сторін 194. — Ціна \$1.00.
Замовлення разом з належністю
слати до:
„Svoboda”
P. O. BOX 346

JERSEY CITY 3, N. J.
3 Канади замовлення треба платити американською валютою.

ПРИХАВ ОМЕЛЯН ПЛЕШКЕВИЧ

Перед війною вславився дуже у Львові академічний мужеський хор „Бандурист”, а пізніше „Сурма”, під управою свого діригента, проф. Омеляна Плешкевича. Цей хор здобув собі признання своїх чужих за свій високомистецький рівень і за свою готовість виступати на наших концертах, маніфестаціях а навіть на похоронах наших визначних громадян.

До висот підніс „Сурму” проф. Плешкевич, не жалуючи своїх сил, свого часу й навіть грошових витрат. Крім того хорів О. Плешкевич в роках 1939—44 львівський архикафедральний хор.

Свою працю продовжував О. Плешкевич і на скитальщині і створив новий хор і з ним працював серед емігрантів. Багато разів і багато писано про талан та добіле виконання творів О. Плешкевичем й сьогодні його ім'я серед цілої еміграції дуже відоме і його праця високо оцінювана.

Прийхав він сюди і спинився на сході Америки, щоб заізнатися з життям та працюю тутешнього діригента. Рішився у третє починати свою піонерську діяльність. Чувся повний сил, мас багату музичну бібліотеку і великий досвід у впертій праці навіть і на запущеному полі.

ПРАВДИВІЙ УКРАЇНСЬКИЙ

ФОЛЬК ЛЬОР

ПІД СОВЕТАМИ

(Українські Приповідки-Частівки)

Зібрав Гр. Сенько

Ціна 25 центів.

З цих приповідок кожен може переконатися, що думає український нарід про комуністичний устрій в Советському Союзі.

Замовлення wraz з належністю слати до:

„SVOBODA”

P. O. BOX 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

ПОШИРЮЙТЕ ПРАВДУ ПРО УКРАЇНУ!

СКАЖІТЬ СВИТОВІ ЯК, ЗА ЩО І ПРОТИ КОГО БОРЕТЬСЯ УКРАЇНСЬКИЙ НАРІД!

Замовте негайно для себе і для своїх знайомих

ДОКУМЕНТАЛЬНУ ІСТОРІЮ

Української Повстанчої Армії

„UKRAINIAN RESISTANCE”

The Story of the Ukrainian Liberation Movement in Modern Times

ТІЛЬКИ ЩО ВИДАНУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ.

УКРАЇНСЬКИМ КОНГРЕСОВИМ КОМІТЕТОМ АМЕРИКИ.

Ціна книжки \$3.00.

Замовлення разом з належністю посилайте до:

„SVOBODA”

81-83 Grand Street, P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ВАЖНЕ ДЛЯ ВСІХ

ГРОСЕРНИКІВ, БУЧЕРНИКІВ, ВЛАСТИТЕЛІВ РЕСТОРАНІВ, БІР ГАРДЕН І ІНШИХ СКЛЕПАРІВ!

РОЗДАВАЙТЕ НА РІЗДВО

СТІННІ КАЛЕНДАРІ СВОІМ ПОКУПЦЯМ І ОГОЛОШУЙТЕ НА НИХ СВОЇ ФІРМИ!

Замовляйте їх у друкарні „Свободи”.

Ціна за сто календарів з гарними образами і календаріом у двох мовах та з оголошенням Вашої фірми виносить \$24.00.

Svoboda

P. O. Box 346,

JERSEY CITY 3, N. J.

УВАГА! — ДІТРОИТ І ОНОЛИЦЯ!

ЮВІЛЕЙ ЗЛУЧЕНИХ ВІДДІЛІВ
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Злучені Відділи У. Н. Союзу приготували 55-річний Ювілей, котрий відбудеться

В НЕДІЛЮ, 23. ЖОВТНЯ 1949

В УКР. НАРОДНІЙ ДОМІ ПРИ МАРТИН УЛІЦІ

Просимо місцеві організації, щоб в той день не уряджували інших підприємств, загонали на Батька Союзу Ювілей. Програма Свята буде подана пізніше.

Ювілейний Ком. Злуч. Від. У. Н. Союзу.

„ІСТОРИЧНЕ ДЕРЕВО”. — Дерево, яке бачимо перед собою, є дуже старе і знаходиться на території Домініканської Республіки. До нього мав привязати Христофор Колумб свої човни, як відкрив Америку. Тепер там Сестри чину Домініканки розповідають дітям про ці давні часи, коли Колумб приплив до американської землі.

